

Boros Imre: Ütköz?zónába kerülünk?

2014 december 18. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

Az id?sebb Bush és Gorbacsov között született megállapodás robbanásszer? politikai változásokat indított el 1989-t?l a szovjet érdekeltségi övezetbe tartozó kelet-közép-európai országokban.

A szemvillanás alatt létrejött politikai pártpaletta szinte minden képvisel?je, beleértve az utód állampártokat is, az

euroatlanti térséghez kívánt csatlakozni gazdasági és védelmi szempontokból egyaránt, az európai uniós tagságot néhány év múlva, a NATO-ba történ? felvételt is egy évtizeden belül látta elérhet?nek.

Ehhez azonban a „fogadó felek” követelményeket állítottak, narratívájuk a demokratikus normák meghonosításáról szólt az élet minden területén. Els? lépésben a csatlakozni szándékozók úgy vélték, hogy a nyugatiak beérik a társadalom m?ködtetéséhez szükséges megszokott demokratikus normák kialakításával, a szabad választásokkal, a verseng? többpártrendszerrel, helyi választott önkormányzatokkal, valamint az egyénekre vonatkozó általános szabadságjogok törvényi megalapozásával.

Mindezeket szinte mindenütt néhány év alatt megteremtették, de a csatlakozás – f?ként a h?n vágyott Európai Unióhoz – szinte folyamatosan öt év távolságra volt. A régi tagállamok rendre hiányolták a „fejlett piacgazdasági” normák meghonosítását, a szabad versenyt, valamint az államnak a gazdaság ügyeib?l történ? kivonulását.

Ennek a követelményrendszernek a valós tartalma csak a folyamat végén vált a közvélemény számára is teljesen ismertté. Ma már tudják, hogy ez nem jelentett mást, mint hogy az érintett országcsoport ellentételezés nélkül nyitotta tágra a kapuit a régi tagállamok piaci szerepl?i el?tt, s vállalt fel egy eleve vesztésre ítélt piaci helyzetet. Több helyen (egyebek mellett hazánkban is) még a tulajdon ügyeiben is sikerült kett?s mércét alkalmazni, és a helyi szerepl?kkel szemben a külföldieket el?nyben részesíteni. A külföldi befektet?k nemcsak a termel?szektort vették birtokba, de szélesebb értelemben a szolgáltatói szektorokban is dominanciát szereztek.

Rövid id?n belül eluralták a bank- és biztosítási szektort, de a kis- és nagykereskedelem nagy részét is. A kommunista id?kben kisajátított vagyonok visszaszolgáltatása helyett csak szerény kárpótlás járt, valamint eleve esélytelenül léptek pályára a magánosításban a belföldi szerepl?k. A régi tagállamok munkaer?piacait is jelent?s leépülés érte, mert az import szabadon jöhetett be, ami miatt milliószámra vesztek el munkahelyek. Ezáltal a munkaer? ára, a bér, még a kommunizmusban tapasztalthoz képest is nyomottabbá vált. A behatoló és szinte konkurencia nélküli t?ke javakhoz jutott, az új befektet?k ajándékba kapták az olcsó munkaer?t, s?t az adómentességet vagy a hosszú ideig tartó adókedvezményeket is. A „pia-ci szentháromság” (áruk, t?ke és a munkaer? szabad áramlása) legmerevebb tényez?je, a munkaer?piac pedig egy évtizedig zárva maradt a csatlakozni kívánók el?tt, s?t, amikor végre egy évtized múlva kinyílt, szinte ezzel azonos id?ben elkészültek az elképzelések a korlátozásra is.

A piaci liberalizációt az érintettek annak reményében hajtották végre, hogy a tagsági viszonyból adódó pénzügyi el?nyöket – amiket az Európai Unióban kohéziós politikaként fogalmaztak meg – a maguk hasznára fordítják, és a gyors piacnyitásból adódóan az új befektet?khöz, illetve azok országai-nak költségvetésébe befolyó forrásoknak legalább egy részét uniós támogatásként felzárkóztatásra fordíthatják.

A csatlakozási okmányok ennek a törekvésnek éppen a legfontosabb területen állták az útját, amikor diktátumszer?en csak huszonöt százalékos támogatást nyújtottak indulásként a csatlakozók mez?gazdaságának, újabb évtizedre tartósítva az ágazat és a ráépül? szektorok versenyhátrányát.

A kohézió másik szakterületén, az infrastrukturális felzárkózásban kizárólag Kelet–Nyugat irányú projektek valósultak meg. Vasutak korszer?sítése, utak építése – egyedi kohéziós döntésként – csak akkor lehetett sikeres, ha ezt az irányt célozta. Egy évtized tagsági viszony után elmondható, hogy egyetlen észak–déli irányú számottev? projekt sem valósult meg, vagy ha már az álmodozáson túl, talán a tervez?asztalra is került, azt sikerült eddig titokban tartani. A futó projektek kivitelezésében dönt? a befogadó országcsoport cégeinek f?vállalkozói részvétele akár a saját országaikban, akár a térségbe kitelepült leányvállalatain keresztül. Nem véletlen, hogy a negyedszázados tapasztalat a térség országaiban megérlelte a felismerést, hogy igazi felzárkózást csak akkor tudnak végrehajtani, ha külkapcsolataikat diverzifikálják, ha a korábbinál sokkal nagyobb súlyt kap a keleti országokkal való kereskedelem. Mindenekel?tt Oroszországgal, amivel az energiaszállítások miatt krónikusan kiegyensúlyozatlan a kereskedelem.

Ezen a ponton azonban eddig nem látható geopolitikai akadályokba ütköztünk. Minden mindennel összefügg ugyanis. Az Egyesült Államok a legutóbbi évtizedben elszenvedett befolyásvesztését éppen Európában kívánja kárpótolni. Err?l szól a tárgyalássorozat, az úgynevezett TTIP (Transzatlanti Kereskedelmi és Beruházási Partnerség), egy a térségre (minket is beleértve) kiterjed?, eddig a közvélemény el?l eltitkolt feltételrendszer? szabad kereskedelmi övezet létrehozása. Abból pedig az ötlet kiagyalói nem szeretnének kikacsingatást, olyan kapcsolatok építését, amelyek akár a T (trade = kereskedelem) vagy az I (investment= befektetések) érdekeit is sértenék.

Ilyen kikacsingató ötlet pedig van szép számmal. A csehek orosz atomer?m?vet akartak, de megbuktatták a miniszterelnököt. Már a szlovákok sem kedvesek, mert hosszú távú olajüzletet kötöttek az oroszokkal. Pozsonyban is elindult a „civil” aktivitás, Fico ellen is tüntetnek. Ilyen lett volna a Nabucco gázvezeték is még uniós ötletként, de elhasalt. A Déli Áramlatot már a TTIP-re áramvonalasított új Európai Bizottság lehetetlenítette el.

Ha a térség a saját érdekeit követi és nem paríroz, akkor jönnek a tüntetések, tartósan aktivizálódnak a „bércivilek”, ha nem lehet könnyen kormányt buktatni. Végs? esetben a térséget tartósan is lehet destabilizálni, ütköz?zónává degradálni. A kibicnek semmi sem drága. Az érdekeltek, ha szükségét látják, a destabilizálásba befektetni is tudnak. Nem kellene ezt megvárni.

Boros Imre – magyarhirlap.hu

Tisztelt olvasók! Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkukkal" a **Flag Polgári Magazin** facebook oldalát, a következ? címen: https://www.facebook.com/flagmagazin
- Minden "lájk számít, segíti a magazin m?ködését!

Köszönettel és barátsággal!

www.flagmagazin.hu

Ajánló